

Figur 1. Betydning af rygspæktykkelse og vægt ved løbning af polte på efterfølgende produktiv livslængde som søer.

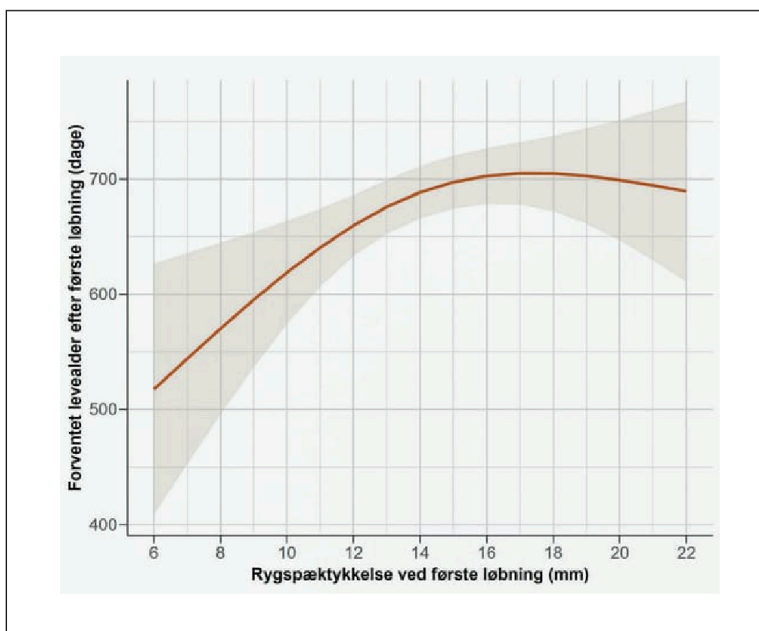
Poltens vægt og rygspæk ved løbning er afgørende

Vægt og rygspæk ved første løbning har afgørende betydning for soens holdbarhed og livsydelse.

Af Thomas S. Bruun

Det er ikke sjovt at skulle veje polte eller måle deres rygspæk ved løbning, så i praksis er det sjældent en fast rutine. Polteflowet baseres derfor i stedet på alderen af poltene. For at blive klogere på, hvordan alder, vægt og rygspæktykkelse påvirker den efterfølgende produktivitet og længde af soens produktive liv, blev der gennemført en dataanalyse baseret på 1.341 polte, som blev løbet første

Figur 2. Betydning af rygspæktykkelse (korrigeret for vægteffekt) ved løbning af polte på efterfølgende produktiv livslængde.

gang i 2018-2020 og fulgt til og med ottende kuld i to besætninger.

Vigtigt at fokusere mere på vægt og rygspæktykkelse

Resultaterne af dataanalysen viste markante resultater, og at alderen ved løbning kun indirekte havde betydning for længden af soens produktive liv. Det skyldes, at vægten ved løbning er vigtigere, og da alder og vægt er stærkt korrelerede, vil vægten være bedre til at forklare forskelle i produktivitet og holdbarhed, da den også rummer de polte, der er vokset meget hurtigt og dermed løbet tunge og unge. Det betyder i praksis, at det at løbe en ung polt, der vokser hurtigt, er bedre end at vente til den har 'rette alder' og er blevet for tung. I Figur 1 ses den forventede levetid angivet med hvide linjer, og farverne angiver, hvor langt det produktive liv fra første løbning til udsætning forventes at være i forhold til vægten og rygspæktykkelsen ved første løbning. Det ses klart, at en lavere vægt og højere rygspæktykkelse ved løbning er positivt for længden af det produktive liv. En højere vægt ved første løbning øger kuldstørrelsen, men da 16 kilo ekstra vægt ved løbning reducerer den gennemsnitlige livsydelse med 0,35 kuld, gør dette større skade, end der vindes med en forøgelse af kuldstørrelsen på 0,4-0,8 totalfødte mere i første kuld.

Light-løsning med fokus alene på rygspæktykkelse

Hvis man ikke vil bruge tid på at veje poltene, går man glip af vigtig information og mangler overblikket over,

hvorvidt den valgte foderstrategi til polte er optimal. Ses isoleret på rygspæktykkelse ved første løbning, skal den være over 12 millimeter (Figur 2). Det vigtigste redskab til at nå dette mål er fasefodring af poltene og en daglig foderstyrke på 3,4 FEso med drægtighedsfoder fra 110 kilo og frem mod løbning. Den gennemsnitlige rygspæktykkelse for de polte, der indgik i dataanalysen, var 14 millimeter. På Figur 2 kan det aflæses, at er poltenes rygspæktykkelse 3 millimeter for lav, koster det 55 dage i den produktive livslængde eller 0,30 kuld mindre produceret inden udsætning.

Analyserne er baseret på DanBred LY polte, som er løbet for flere år siden, og forventningen er, at den genetiske udvikling skubber endnu mere til vigtigheden af, at der styres efter både vægt og rygspæk, og at disse parametre er vejen til en øget soholdbarhed. Et råd om at løbe polte med 13-15 millimeter rygspæk og en vægt på 150-165 kilo og endda helst i den lave ende af dette interval er værd at følge for at sikre mere holdbare søer.

Langtidsholdbare søer fås med fokus på poltene:

- Opstald derfor poltene i stier baseret på alder, og få overblik over variation i vægt inden for alder
- Flyt hurtigt voksende polte frem, og løb ved rette vægt/rygspæk og lavere alder
- De mindste polte i stien løbes, så snart rygspæktykkelsen er over 12 millimeter. Det er bedre end at vente på, at de bliver for tunge